

EUROOPA INIMÕIGUSTE KOHTU LAHENDITE LÜHIÜLEVAADE¹ 23.03.2026 – 27.03.2026

26. märts 2026

Lahend nr 49652/22 – ülemääraselt pikk vahi all pidamine

Gammer vs. Eesti

Artikkel 5 lõige 3

Asjaolud

Kohtuasi puudutas kaebaja väidetavalt ülemääraselt pikka vahi all pidamist vastuolus inimõiguste konventsiooni artikli 5 lõikega 3 (vahi all oleva inimese õigusega kohtupidamisele mõistliku aja jooksul või vabastamisele kuni asja arutamiseni).

Kaebaja peeti erinevates kuritegudes (sh kuritegeliku ühenduse organiseerimises, väljapressimises, altkäemaksu andmises, maksukohustuse varjamises) kahtlustatavana kinni 13. veebruaril 2018 ja võeti järgmisel päeval kohtumäärusega vahi alla. Erinevad kohtunikud pikendasid vahistamist korduvalt kuni 13. veebruarini 2019. 12. veebruaril 2019 anti kaebaja kohtu alla, jättes tema suhtes tõkendina kohaldatud vahistamise muutmata. Menetluse kestel hindasid kohtud regulaarselt vahistamise põhjendatust ja jätsid rahuldamata kaebaja korduvad taotlused vahistamise tühistamiseks ja kaebaja vabastamiseks vahi alt või vahistamise asendamiseks elektroonilise valvega.

Esimese astme kohus tegi süüdimõistva kohtuotsuse 5. jaanuaril 2023, mõistes kaebaja samas õigeks mh kuritegeliku ühenduse organiseerimises. Kaebaja oli seega konventsiooni artikli 5 lõike 3 mõistes vahi all 4 aastat, 10 kuud ja 24 päeva.

Kaebaja esitas avalduse EIK-le 12. oktoobril 2022, kus leidis, et tema vahi all pidamine oli äärmiselt pikk konventsiooni artikli 5 lõike 3 mõistes. EIK edastas selle Eestile vastamiseks 4. juulil 2023.

EIK seisukohad

EIK rõhutas, et kaebaja vahi all pidamise kestus 4 aastat, 10 kuud ja 24 päeva põhjustab tõsist muret ja nõuab eriti kaalukaid õigustusi. EIK nõustus, et kogu kriminaalmenetluse vältel, mis päädis kaebaja süüdimõistmisega, püsis põhjendatud kahtlus, et kaebaja pani toime talle etteheidetavad kuriteod. EIK nõustus valitsusega, et asjaolu, et esimese astme kohus hiljem kaebaja osaliselt õigeks mõistis – sealhulgas seoses süüdistusega kuritegeliku organisatsiooni moodustamises või juhtimises –, ei tähenda, et põhjendatud kahtlust ei oleks algselt olnudki.

Mis puudutab kaebaja jätkuva vahi all pidamise aluseid – nimelt ohtu, et ta võib toime panna uue kuriteo, takistada menetlust või põgeneda –, siis ei saa öelda, et riigisiseseid kohtud tuginesid nendele alustele abstraktselt, näitamata, kuidas need olid asjakohased konkreetselt kaebaja puhul. Riigisiseseid kohtud kaalusid ka võimalust asendada vahi all pidamine elektroonilise valvega, kuid selgitasid piisavalt, miks sellist alternatiivi ei saanud siiski kasutada.

EIK nõutus, et menetlus oli mahukas ja keeruline, võttes arvesse süüdistatavate arvu, neile esitatud süüdistusi ning üle kuulatud tunnistajaid. EIK ei täheldanud, et menetluses oleks esinenud märkimisväärseid viivitusi või tegevusetuse perioode, mida saaks omistada riigile, erinevalt riigisiseste ametiasutuste ja kohtute tegevusest kohtuasjas *Abuladze vs. Eesti*.

---

¹ Lühiülevaates kajastatud lahendite valiku aluseks on EIK enda otsingumootoris avaldatud Legal Summary'd ja Eestiga seotud lahendid.

Kokkuvõttes leidis EIK, et kuigi kaebajat oli märkimisväärselt pikalt vahi all peetud, esitasid riigisisesed kohtud uurimise ja kohtumenetluse ajal kaebaja kinnipidamiseks asjakohased ja piisavad põhjendused ning ametiasutused ja kohtud menetlesid asja „erilise hoolsusega“.

Järeldus: kaebus on vastuvõetamatu (ühehäälselt).

Kolmeliikmelises kohtukoosseisu (komitee) otsus jõustus avaldamisest ja on lõplik. Selle peale ei saa edasi kaevata EIK suurkojale.

[Lahend](#) (inglise keeles)